



קיימא בעלמא, מאן דיערע ביה, לקטי ליה
ויסתלק מעלמא. ובגין כך ולא תמותו פתיב.
ואחיקם כל בית ישראל יבכו את השריפה,
בגין דאינון לא אתיין מסטרא דכהני, ולא
מתזקי.

רבי אלעזר פתח, (שמות ו) ויקח אהרן את
אלישבע בת עמינדב אחות נחשון לו
לאשה. ויקח אהרן. כלא כמה דאצטריך, כלא
כגוונא דלעילא. תא חזי, ראוייה היתה בת
שבע לדוד, מיומא דאתברי עלמא. ראוייה
היתה אלישבע לאהרן מיומא דאתברי עלמא.
מה בין האי להאי. אלא כלא חד. אבל התם
לדינא, הכא לרחמי. פד אתחברא בדוד,
לדינא, לאגחא קרבין, לאושדא דמין. הכא
באהרן, לשלמא, לחדוה, לנהירו דאנפין,
לאתברא. ועל דא אתקרי (הכ) התם בת שבע,
הכא אלישבע. אלישבע: דאתחברא
בחסד, (תא חזי) בת שבע לדינא, לירתא מלכותא
ולאתקפא.

אמר רבי שמעון, הא דתנינן דכתיב, (שמות ט)
קול השופר, שפיר הוא, ודא הוא יעקב,
דאסתלק במחשבה דאבהן, ונפקו כחדא מגו
שופר, דהא שופר אפיק מיא ואשא ורוחא
כחדא, ואתעביד מנייהו קלא. כך אמא עלאה,
אפיק לאבהן, בקל חד. ומגו מחשבה אסתלקו
כחדא בחד קול, וההוא קול אקרי קול
השופר, ודא יעקב דכליל לאבהן כחדא,
ואקרי קול.

ותרי קלי נינהו, דהא מגו קלא, נפיק קלא.
אבל קול חד דאקרי קול השופר, ומהכא
נפקו שאר קולות, מגו ההוא שופר בזווגא (ד)
ל"ט ט"ז דמחשבה. ושבעה קולות נינהו, דנפקין
בזווגא דמחשבה בשופר, ודא שופר דאשקי לון ורזי לון לאבהן

בעולם, מי שפוגע בו, לוקטים
אותו ומסתלק מן העולם. ומשום
כך פתוב ולא תמותו. ואחיקם כל
בית ישראל יבכו את השריפה,
משום שהם לא באים מצד
הכהנים, ולא ינזקו.

רבי אלעזר פתח, (שמות ו) ויקח
אהרן את אלישבע בת עמינדב
אחות נחשון לו לאשה. ויקח
אהרן. הכל כמו שצריך, הכל כמו
שלמעלה. בא וראה, ראוייה היתה
בת שבע לדוד מיום שנברא
העולם. ראוייה היתה אלישבע
לאהרן מיום שנברא העולם.
מה בין זה לזה? אלא הכל אחד.
אבל שם לדין, וכאן לרחמים.
כשהתחבר עם דוד - זה לדין,
לערך קרבות ולשפך דמים. כאן
באהרן - לשלום, לשמחה,
להארת פנים, להתברך. ועל כן
נקראת (כ) שם בת שבע, וכאן
אלישבע. אלישבע - שהתחבר
עם חסד. (בא ראה) בת שבע לדין,
לרשת מלכות ולהתגבר.

אמר רבי שמעון, זה ששנינו
שכתוב קול השופר - לפה הוא,
וזהו יעקב, שעלה במחשבה של
האבות, ויצאו כאחד מתוך
שופר, שהרי שופר מוציא מים
ואש ורוח כאחד, ונעשה מהם
קול. כך האם העליונה מוציאה
את האבות בקול אחד, ומתוך
מחשבה התעלו כאחד בקול
אחד, ואותו קול נקרא קול
השופר, וזה יעקב שכולל את
האבות כאחד, ונקרא קול.

ושני קולות הם, שהרי מתוך קול
יוצא קול. אבל קול אחד שנקרא
קול השופר, ומכאן יצאו שאר
הקולות מתוך אותו השופר בזווג
של המחשבה. ושבעה קולות הם
שיוצאים בזווג של המחשבה עם

בזווגא דמחשבה בשופר, ודא שופר דאשקי לון ורזי לון לאבהן



השופר, והשופר הזה שמשקה אותם ומרנה את האבות בראשונה, ואחר כך את הבנים, והרי בארו את הדבר.

בא ראה, ויקח אהרן את אלישבע, לבסס אותה, לשמח אותה ולחבר אותה עם המלך בזווג שלם, שימצאו ברכות לכל העולמות על ידי אהרן. משום כך צריך הכהן להמצא בהארת פנים, בשמחה, הכל כמו שלמעלה, שהרי על ידו ברכות ושמחות נמצאות. ולכן מרחקים ממנו דין ורגז ועצב, כדי שלא יפגם מאותו מקום שנקשר בו. ועל זה - ואחייכם כל בית ישראל יבכו את השרפה, ולא הכהן. עליהם כתוב (דברים לג) ברוך ה' חילו ופעל ידיו תרצה וגו'.

וין ושכר אל תשת אתה ובניך אהרן וגו'. אמר רבי יהודה, מתוך הפרשה הזו שומעים, שנדב ואביהוא היו שתויי יין, משהזכיר בזה את הכהנים. רבי חייא פתח, (תהלים קד) וין ישמח לבב אנוש וגו'. אם צריך הכהן לשמח ולהמצא בהארת פנים יותר מהכל, למה אסור לו יין? שהרי שמחה נמצאת בו, והארת פנים נמצאת בו?

אמא ראשיתו של יין שמחה, וסופו עצבות. ועוד, שיין בא מצד הלזים, מהמקום שיין שורה, שהרי תורה וינינה של תורה הם מצד הגבורה. (סופו עצבות, והכהן תחלה וסיום צריך שמחה והארת פנים. וין בא מצד הלזים) וצד הכהן מים צלולים מאירים.

רבי יוסי אמר, כל אחד מלוה לחברו, והכל כלול זה בזה. ומשום כך יין משרה שמחה, משום שכלול מתוך מים, ואחר

(והכהן תחלה וסיום צריך שמחה והארת פנים). כך חוזר למקומו, ועצוב ורגז ודן דין.

בקדמיתא, ולבתר לבנין, והא אוקמוה מלה. תא חזי, ויקח אהרן את אלישבע, לבסמא לה, למחדי לה, לחברא לה במלפא, בזווגא שלים, לאשתפחא ברכאן לעלמין פלהו, על ידי דאהרן. בגין כך, בעי כהנא לאשתפחא בנהירו דאנפין, בחידו, כלא כגוונא דלעילא, דהא על ידי ברכאן וחדוון משתפחי. ועל דא אתרחקא מניה דינא ורוגזא ועציבו, בגין דלא יתפגם מההוא אתר דאתקטר ביה. ועל דא ואחייכם כל בית ישראל יבכו את השרפה, ולא כהנא. עליהו כתיב (דברים לג) ברוך ה' חילו ופעל ידיו תרצה וגו'.

וין ושכר אל תשת אתה ובניך אהרן וגו'. (ויקרא) אמר רבי יהודה, מגו פרשתא דא שמעין, דנדב ואביהוא רוי חמרא הו', מדאזהר לכהני כהא. רבי חייא פתח, (תהלים קד) וין ישמח לבב אנוש וגו', אי בעי כהנא למחדי ולאשתפחא בנהירו דאנפין יתיר מפלא, אמאי אסיר ליה חמרא, דהא חידו ביה אשתכח, נהירו דאנפין ביה אשתכח.

אמא שירותא דחמרא חדוונא. סופיה עצבו. ועוד דין מסטרא דליואי אתי, מאתר דחמרא שרי, דהא אורייתא וחמרא דאורייתא, מסטרא דגבורה הוא. (ס"א סיפיה עצבו, וכנהא שירותא וסיוקא בעי חדוונא ונהירו דאנפין, וין אתי מסטרא דליואי)

וסטרא דכהנא מין צלילין נהירין. רבי יוסי אמר כל חד אוזיף לחבריה, וכליל פלא דא בדא, ובגין כך, חמרא שרי חדוונא, בגין דכליל מגו מיא, ולבתר אהדר לאתריה, ועציב ורגז ודאין דינא. (וכנהא שירותא וסיוקא בעי חדוונא ונהירו דאנפין).



רבי אבא אמר, מאתר חד נפקו, יין ושמן ומים (דבש וחלב). מים ושמן לימינא, נטלי כהני וירתי לון, ושמן יתיר מפלא. דאיהו חדוותא ושירותא וסיומא, דכתיב, (תהלים קלג) פשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן. ויין לשמאלא, ירתי ליואי, לארמא קלא ולזמרא, ולא לשתוק, דהא חמרא לא שתיק לעלמין, ושמן בחשאי הוא תדיר.

מה בין האי להאי. אלא, שמן דאיהו בחשאי בלחישו תדיר, אתי מסטרא דמחשבה, דאיהו בלחישו תדיר ולא אשתמע, והוא בחשאי, ועל דא הוא מימינא. ויין דאיהו לארמא קלא, ולא שתיק לעלמין, אתי מסטרא דאימא, וירתין ליואי לסטר שמאלא, וקיימי לזמרא לארמא קלא, וקיימי בדינא. ובגין כף פתיב, (דברים כא) ועל פיהם יהיה כל ריב וכל נגע.

בגין כף, פהנא כד ייעול למקדשא למפלח פולחנא, אסיר ליה למשתי חמרא, דהא עובדוי בחשאי אינון, ובחשאי (ס"א אתחזי) אתאן ואתפנון, (ס"א ובחשאי אתפנון כמה דאתפנון) וזווג למאן דזווג, ונגיד ברקאן לעלמין פלהו, וכלא בחשאי, (ועוד) דעובדוי כלהו ברזא. וחמרא מגלה רזין הוא, דהא כל עובדוי לארמא קלא קאים.

רבי יהודה ורבי יצחק הוו אזלי בארמא, מבי מרונא לצפורי, והוה רביא חד שכיח בגוון (ס"א לגביהו), בחמרא בקינטא דדובשא אמר רבי יהודה גימא מלה דאורייתא ונזיל. פתח רבי יצחק ואמר, (שיר השירים ז) וחכך פנין הטוב הולך לדודי למישרים וגו'. וחכך פנין הטוב, דא יינא דאורייתא, דאיהו טב. דהא יינא אחרא לאו איהו טב, ויינא

רבי אבא אמר, ממקום אחד יצאו - יין ושמן ומים (דבש וחלב). מים ושמן לימין, נוטלים הכהנים ויורשים אותם, ושמן יתיר מהפל, שהוא שמחה ראשית וסיום, שפתיב (שם קלג) פשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן. ויין לשמאל, יורשים הלויים, להרים קול ולזמר, ולא לשתק, שהרי יין לא שותק לעולמים, ושמן הוא תמיד בחשאי.

מה בין זה לזה? אלא שמן שהוא בחשאי, בלחש תמיד, בא מצד המחשבה, שהיא תמיד בלחש ולא נשמעת, והוא בחשאי, ועל כן הוא מימין. ויין שהוא להרים קול, ולא שותק לעולמים, בא מצד האם, ויורשים הלויים לצד השמאל, ועומדים לזמר להרים קול, ועומדים בדין. ומשום כף פתיב, (דברים כא) ועל פיהם יהיה כל ריב וכל נגע.

משום כף, כשפנה יפנס למקדש כדי לעבד את העבודה, אסור לו לשתות יין, שהרי מעשיו הם בחשאי, ובחשאי (נראה) הם באים, ומתפנון, (ובחשאי מתפנון כמה שמתפנון) ומזווג את מי שמזווג, ומשפיע ברכות לכל העולמות, והכל בחשאי, (ועוד) שכל מעשיו בסוד. ויין הוא מגלה רזים, שהרי כל מעשיו עומדים כדי להרים קול. רבי יהודה ורבי יצחק היו הולכים בדרך מבית מרוץ לצפורי, והיה עלם אחד מצוי בתוכם (אצלם) עם יין רקוח בדבש. אמר רבי יהודה, נאמר דבר תורה ונלך.

פתח רבי יצחק ואמר, (שיר ז) וחכך פנין הטוב הולך לדודי למישרים וגו'. וחכך פנין הטוב - זה יינה של תורה, שהוא טוב. שהרי יין אחר אינו טוב, ויינה של תורה



טוב לכל. טוב לעולם הזה, וטוב לעולם הבא. וזהו היין שנותן לו לקדוש ברוך הוא יותר מהכל, ובזכות זה, מי שנוהג מיינה של התורה, יתעורר לעולם הבא, ויזכה להחיות פשיקים הקדוש ברוך הוא את הצדיקים. אמר רבי יהודה, דובב שפתי ישנים, שנינו, שאפלו באותו עולם יזכה לעסק בתורה. וזהו שכתוב דובב שפתי ישנים.

אמר אותו עלם, אם כתוב וחפף מין הטוב, היינו אומרים כן. אבל כתוב כין הטוב, ולא מין. השגיחו בו. אמר רבי יהודה, בני, אמר דברך, שיפה אמרת.

אמר, אני שמעתי, שמי שמשתדל בתורה ודבק בה, ואותו דבר התורה נשמע בפיו ולא לוחש אותו בלחש, אלא מרים בו את קולו, שפף צריכה תורה להרמת קול, שכתוב (משלי א) בראש המיות תקרא, להרים את רנת התורה, ולא בלחש. כין הטוב, כמו יין טוב שלא שותק. והוא עתיד להרים קול, כשיצא מן העולם הזה. הולך לדודי למישרים, שלא יסטה לימין ולשמאל, לא ימצא שימחה בידו. דובב שפתי ישנים, ואפלו באותו עולם שפתותיו מרחשות בתורה. עוד שמעתי, וחפף כין הטוב - הפסוק הזה נאמר לכנסת ישראל, ונאמר בתשפחת. אם כן, מי הוא משבח אותה בזה? אם הקדוש ברוך הוא - מה זה הולך לדודי? הולך אלי הנה צריך להיות!

א"ל ודאי שהקדוש ברוך הוא משבח את כנסת ישראל כמו שהיא משבחת אותו, שכתוב חכו ממתקים, כן הקדוש ברוך הוא משבח את כנסת ישראל.

הוא משבח לה לפנסת

דאורייתא, טב לכלא. טב לעלמא דא, וטב לעלמא דאתי. ודא הוא יינא דניחא ליה לקודשא בריך הוא יתיר מפלא, ובזכו דא, מאן דמרוי מיינא דאורייתא, יתער לעלמא דאתי, ויזפי לאחייא, פד יוקים קדשא בריך הוא לצדיקייא. אמר רבי יהודה, דובב שפתי ישנים, הא תנינן דאפילו בההוא עלמא, יזפי למלעי באורייתא, הדא הוא דכתיב דובב שפתי ישנים.

אמר ההוא רביא, אי כתיב וחפף מין הטוב, הוינא אמרי הכי. אבל כין הטוב פתיב, ולא מין. אשגחו ביה, אמר רבי יהודה, ברי אימא מילך, דשפיר קא אמרת.

אמר, אנא שמענא, דמאן דאשתדל באורייתא, ודביק בה, וההיא מלה דאורייתא אשתמע בפומיה, ולא לחיש לה (דף ל"ט ע"ב) בלחישו, אלא ארים קליה בה. דאורייתא הכי בעיא לארמא קלא, דכתיב, (משלי א) בראש הומיות תקרא, לארמא רנה דאורייתא, ולא בלחישו. כין הטוב, פחמר טב דלא שתיק. והוא עתיד לארמא קלא, פד יפוק מהאי עלמא. הולך לדודי למישרים, דלא יסטי לימינא ולשמאלא, לא ישתפח דימחי בידוי. דובב שפתי ישנים, אפילו בההוא עלמא שפוותיה מרחשן אורייתא.

הו שמענא וחפף כין הטוב, האי קרא לפנסת ישראל אתמר, ובתושפחתא אתמר. אי הכי, מאן הוא דמשבח לה בהאי. אי קדשא בריך הוא, מהו הולך לדודי, הולך אלי מיבעי ליה.

א"ל ודאי קדשא בריך הוא קא משבח לה לפנסת ישראל, כמה דהיא קא משבחת ליה, דכתיב חכו ממתקים, כן קדשא בריך